

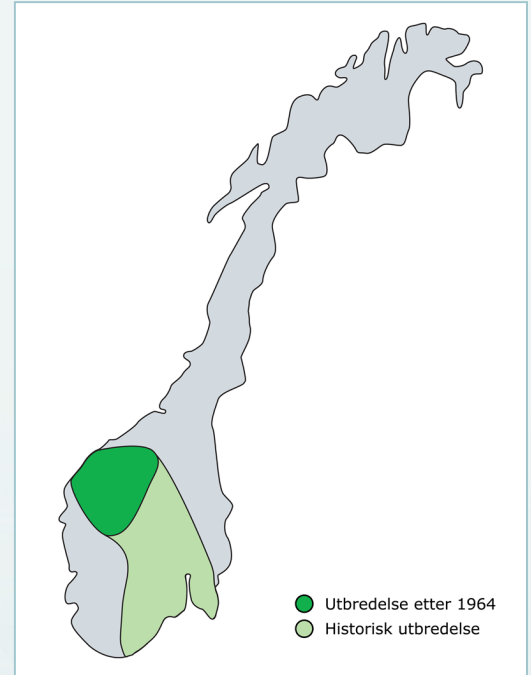

Stor bloddråpesvermer *Zygaena lonicerae*

Rødlistet art

Stor bloddråpesvermer var tidligere utbredt på Sør- og Østlandet men har forsvunnet helt fra disse landsdelene. På Vestlandet holder arten stand og kan dels påtreffes på blomsterrik mark i kulturlandskapet, dels i rasmarker og dalskråninger. Larvene lever på ulike erteplanter.

Status
Kategori sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjent nåværende og historisk utbredelse av stor bloddråpesvermer i Norge.

faktaark

Kjennetegn

Vingspenn 32-40 mm. Framvingen svart med blå metallglans og fem røde flekker. Bakvingen rød med svart kant. Vinger med ganske tett skjelldekke. Stor bloddråpesvermer ligner seksflekket bloddråpesvermer i størrelse og fargetone, men skiller lett fra denne på at den bare har fem røde flekker på forvingen. Den skiller fra liten bloddråpesvermer på sitt større vingspenn, mindre gjennomsliktige vinger, kraftigere antenner, og på at den midterste røde vingeflekken som regel er tilnærmet rund istedenfor oval.

Utbredelse

Stor bloddråpesvermer finnes i kommunene Aurland og Selje i Sogn og Fjordane, og i Norddal, Stranda, Rauma og Sunndal i Møre og Romsdal. Arten fantes tidligere på flere lokaliteter på Øst- og Sørlandet så langt nord som til Sel i Oppland. I Sverige finnes stor bloddråpesvermer i de sørøstre delene av landet og lokalt i vest og nord. Arten forekommer lokalt i Finland og Danmark. Verdensutbredelsen strekker seg fra Europa, unntatt de nordligste og vestligste områdene, østover gjennom Tyrkia, Kaukasus og Sibir til Kina.

Biologi

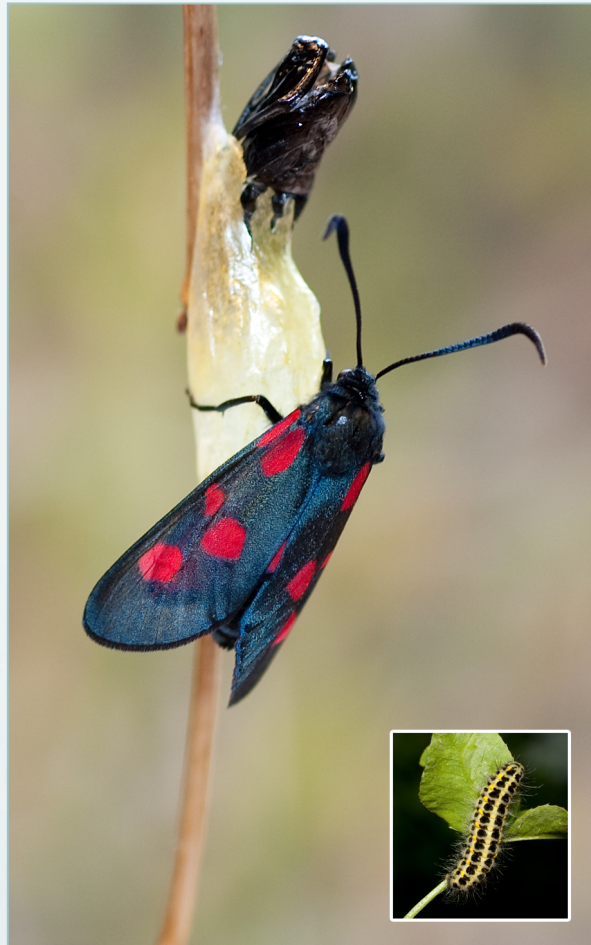
Stor bloddråpesvermer flyr i juli-august på solrik, blomsterrik, men ikke altfor tørr mark. Normalbiotopen er kulturmark med beiter og slåttenger, men på Vestlandet forekommer arten også i frodige rasmarker og dalskråninger. Stor bloddråpesvermer er en sterkere flyger enn de fleste andre bloddråpesvermerne, men påtreffes likevel sjelden utenfor biotopen sin. De voksne sommerfuglene oppsøker særlig blomster av rød- og blåknapp, tistler og knoppurt. I likhet med

andre bloddråpesvermere inneholder stor bloddråpesvermer blåsyre, og de svarte og røde vingetegningene er en advarsel til fugler og andre rovdyr. De lysegule eggene legges i ett lag på undersiden av blader, enten rett på vertsplanten eller på planter i nærheten av denne. Larven er kort og grågul med svarte flekker og lever fortrinnsvis på gulflatbelg og rødkløver men også på andre erteplanter som tiriltunge og ulike vikke-arter. Den første sommeren inntar larven kun litt næring før den gjør seg klar for overvintring. Neste vår fullfører noen av larvene utviklingen, mens andre kun spiser i noen få dager før de gjør seg klare til å overvintre enda en gang. Noen larver overvintre hele tre ganger før de fullfører utviklingen til sommerfugl. Forpuppetingen skjer i en avlang, gul kokong som er festet til et strå. Den voksne sommerfuglen klekker noen uker senere.

Bestandsstatus

Stor bloddråpesvermer forekom tidligere lokalt men utbredt på Sør- og Østlandet. Arten fantes i Østfold, Oslo, Oppland, Telemark, Aust-Agder og

Nyklekket eksemplar av stor bloddråpesvermer.
Innfelt: larve på kløver

Vest-Agder, og er også rapportert fra Buskerud og Vestfold. De fleste funnene stammer fra siste halvdel av 1800-tallet frem til rundt 1920. Etter 1964 har det ikke vært gjort noen funn i disse landsdelene, og arten regnes nå som utdødd her. Det finnes fortsatt populasjoner på svensk side av grensen, men også i Sverige, Danmark og Finland har arten gått kraftig tilbake. Stor bloddråpesvermer er som de fleste andre bloddråpesvermere knyttet til blomsterrik mark, og tilbakegangen skyldes hovedsaklig tap av slåtte- og beiteenger i kulturlandskapet. På Vestlandet har arten fortsatt livskraftige bestander. Forekomstene i rasmark og dalsider er forholdsvis sikre fordi disse områdene holdes naturlig åpne av snøras om vinteren. Forekomstene i kulturlandskapet trues imidlertid av gjengroing, gjødsling og oppdyrking i likhet med de øvrige forekomstene i Norden.

Referanser

Aarvik, L., Hansen, L.O. og Kononenko, V. 2009. Norges Sommerfugler. Håndbok over Norges dagsommerfugler og nattsvermere. Norsk entomologisk forening og Naturhistorisk museum, Oslo. 432s.

Naumann, C.M., Tarmann, G.M. og Tremewan, W.G. 1999. The Western Palaearctic Zygaenidae. Apollo Books, Stenstrup. 304s.

Lenker

<http://www.nhm.uio.no/fagene/zoologi/insekter/norlep/>

http://snotra.artdata.slu.se/artfakta/SpeciesInformationDocument/Zygaena_Lonicerae_102018.pdf